

Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap samt tillträde till Europarådets konvention om våld mot kvinnor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2013/14:208 Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap samt tillträde till Europarådets konvention om våld mot kvinnor samt tre följdmotioner som har väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslår regeringen civilrättsliga och straffrättsliga lagändringar för att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap.

På civilrättens område föreslås att barn inte längre ska kunna få dispens att gifta sig. Vidare föreslås att möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap ska begränsas ytterligare, liksom att motsvarande begränsning ska införas när det gäller möjligheten att erkänna äktenskap som ingåtts utan att båda parterna varit närvarande (fullmaktsäktenskap). Sådana äktenskap ska kunna erkännas endast om det finns synnerliga skäl. Regeringen föreslår också skärpta krav på trossamfunden och deras vigselförrättare samt en utökad tillsyn över vigselverksamheten.

På straffrättens område föreslår regeringen ett nytt brott, äktenskaps-tvång, med straffet fängelse i högst fyra år. Brottet består i att någon genom olaga tvång eller utnyttjande av utsatt belägenhet förmår en person att gifta sig eller ingå en äktenskapsliknande förbindelse. Förberedande gärningar kriminaliseras genom att försök och förberedelse till äktenskaps-tvång blir straffbart samt genom det nya brottet vilseledande till tvångsäktenskapsresa.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Slutligen föreslås i propositionen att riksdagen godkänner Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag, med den ändring i 4 kap. 10 § brottsbalken som framgår av bilaga 3, samt avslår motionsyrkandena.

I betänkandet finns fyra reservationer.

Utskottet föreslår att ärendet bordläggs en gång i kammaren.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	7
Erkännande av utländska barnåktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap begränsas	7
Andra lagförslag	10
Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet	13
Utvärdering	14
24-årsregel för familjeåterförening	15
Reservationer	16
1. Erkännande av utländska barnåktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap begränsas, punkt 1 (V)	16
2. Utvärdering, punkt 4 (S, MP)	17
3. Utvärdering, punkt 4 (V)	18
4. 24-årsregel för familjeåterförening, punkt 5 (SD)	18
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Propositionen	20
Följdmotionerna	20
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	22
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	35
<i>Bilaga 4</i>	
Civilutskottets yttrande	36

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Erkännande av utländska barnäktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap begränsas

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:208 punkt 4 och avslår motion

2013/14:Ju25 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 1 (V)

2. Andra lagförslag

Riksdagen antar

a) regeringens förslag till

1. lag om ändring i äktenskapsbalken,
2. lag om ändring i föräldrabalken,
3. lag om ändring i ärvdabalken,
4. lag om ändring i lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund,
5. lag om ändring i brottsbalken i de delar det avser 2 kap. 2 §, 4 kap. 4 c och 4 d §§,

b) utskottets förslag i bilaga 3 till lag om ändring i lagen (2014:000) om ändring i brottsbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:208 punkterna 1–3, 5 och 6.

3. Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet

Riksdagen

a) godkänner

1. Europarådets konvention den 11 maj 2011 om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet,
2. en förklaring enligt artikel 78.2 i konventionen av innebörd att Sverige förbehåller sig rätten att inte tillämpa artikel 44.3 om undantag från kravet på dubbel straffbarhet och artikel 58 om preskriptionsregler,

b) antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:208 punkterna 7–9.

4. Utvärdering

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Ju25 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkande 2 och

2013/14:Ju26 av Morgan Johansson m.fl. (S).

Reservation 2 (S, MP)

Reservation 3 (V)

5. 24-årsregel för familjeåterförening

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju24 av Richard Jomshof (SD).

Reservation 4 (SD)

Utskottet föreslår att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Stockholm den 13 maj 2014

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Anti Avsan (M), Christer Adelsbo (S), Jan R Andersson (M), Elin Lundgren (S), Johan Pehrson (FP), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Caroline Szyber (KD), Richard Jomshof (SD) och Lena Olsson (V).

Redogörelse för ärendet

I proposition 2013/14:208 lämnar regeringen förslag till lagändringar för att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. Dessutom föreslår regeringen att riksdagen godkänner Europarådets konvention om våld mot kvinnor samt de förklaringar till konventionen som krävs för att Sverige ska kunna tillträda den.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottets lagförslag finns i bilaga 3. Lydelsen enligt SFS 2014:000 utgår från den ändring i 4 kap. 10 § brottsbalken som regeringen föreslog i proposition 2013/14:92 Skärpt straff för dataintrång, och som beslutades i kammaren den 8 maj 2014 (bet. 2013/14:JuU27, rskr. 2013/14:244).

Tre följdmotioner med fyra motionsyrkanden har väckts med anledning av propositionen. Motionsyrkandena återges i bilaga 1.

Justitieutskottet har berett civilutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och motionerna i de delar som berör civilutskottets beredningsområde. Civilutskottet lämnade ett sådant yttrande den 8 maj 2014. Yttrandet finns i bilaga 5.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen civilrättsliga och straffrättsliga lagändringar för att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap.

Det föreslås att barn inte längre ska kunna få dispens att gifta sig. Vidare föreslås att möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap ska begränsas ytterligare, liksom att motsvarande begränsning ska införas när det gäller möjligheten att erkänna äktenskap som ingåtts utan att båda parterna varit närvarande (fullmaktsäktenskap). Regeringen föreslår också skärpta krav på trossamfunden och deras vigselförrättare samt en utökad tillsyn över vigselverksamheten.

Regeringen föreslår ett nytt brott, äktenskapstvång, med straffet fängelse i högst fyra år. Brottet består i att någon genom olaga tvång eller utnyttjande av utsatt belägenhet förmår en person att gifta sig eller ingå en äktenskapsliknande förbindelse. Förberedande gärningar kriminaliseras genom att försök och förberedelse till äktenskapstvång blir straffbart samt genom det nya brottet vilseledande till tvångsäktenskapsresa.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Slutligen föreslår regeringen i propositionen att riksdagen ska godkänna Europarådets konvention om våld mot kvinnor.

Utskottets överväganden

Erkännande av utländska barnäktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap begränsas

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att möjligheterna att i undantagsfall erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap begränsas ytterligare, och att samma begränsning också ska gälla fullmaktsäktenskap. Sådana äktenskap ska kunna erkännas endast om det finns synnerliga skäl. Därmed avslår riksdagen ett motionsyrkande om att det inte ska finnas någon sådan undantagsbestämmelse.

Jämför reservation 1 (V).

Bakgrund

Erkännande av äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag regleras i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap (IÄL). Huvudregeln är att ett sådant äktenskap anses giltigt till formen och alltså erkänns i Sverige, om det är giltigt i den stat där det ingicks (1 kap. 7 §).

Att utländska äktenskap erkänns i Sverige gällde tidigare i princip utan undantag. Denna ordning innebar att det var enkelt att undvika ett äktenskapshinder enligt svensk lag genom att i stället ingå exempelvis ett barnäktenskap utomlands. För att bl.a. motverka att personer med stark anknytning till Sverige kringgår den svenska lagen infördes en kompletterande bestämmelse 2004 om att inte erkänna barnäktenskap och inte heller andra äktenskap som ingåtts i strid med svenska äktenskapshinder. Detta gäller under förutsättning att det finns anknytning till Sverige i form av medborgarskap eller hemvist. Samtidigt infördes en kompletterande bestämmelse om att inte heller erkänna äktenskap där det är sannolikt att äktenskapet har ingåtts under tvång (tvångsäktenskap) oavsett om parterna har anknytning till Sverige (1 kap. 8 a § och prop. 2003/04:48 s. 25).

Att sådana utländska äktenskap inte erkänns i Sverige kan, konstaterade man samtidigt, få konsekvenser i familjerättsliga frågor, arvsfrågor och även beträffande t.ex. rätten till familjeåterförening enligt utlänningslagen (2005:716). Vidare bedömde man att ett nekat erkännande av ett barnäktenskap eller tvångsäktenskap i vissa fall kan leda till effekter som inte framstår som rimliga i det enskilda fallet. Därför infördes 2004 också en möjlighet att göra undantag från erkännandeförbudet, om det finns särskilda skäl. Ett sådant skäl kan vara att lång tid har förflutit sedan vigseln eller att anknytningen till Sverige är mindre stark, exempelvis om en av

parterna är medborgare både i Sverige och i ett annat land. Hänsyn till att det finns barn i äktenskapet kan också vara skäl för undantag liksom att det skulle ha funnits möjlighet till dispens från äktenskapshindret i fråga enligt svensk rätt men den saken inte har prövats (samma prop. s. 32).

Ett fullmaktsäktenskap innebär att äktenskapet ingås utan båda parternas närvaro. Ett sådant äktenskap kan ingås både genom en vigselceremoni eller genom att ett äktenskapskontrakt eller liknande undertecknas. Fullmaktsäktenskap är relativt vanligt förekommande i delar av världen, däribland Syd- och Centralamerika samt Mellanöstern.

Det är inte möjligt att ingå ett fullmaktsäktenskap enligt svensk lag, eftersom det ställs krav på att parterna ska vara närvarande samtidigt vid vigseln. Ett äktenskap som har ingåtts i strid med denna bestämmelse är ogiltigt. Däremot erkänns utländska fullmaktsäktenskap i Sverige, om övriga förutsättningar för erkännande är uppfyllda.

Propositionen

Regeringen föreslår att möjligheten att i undantagsfall erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap begränsas ytterligare, och att samma begränsning också ska gälla fullmaktsäktenskap. Sådana äktenskap ska enligt regeringen kunna erkännas endast om det finns synnerliga skäl.

Nuvarande undantagsregel för utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap, med krav på särskilda skäl, syftar till att upprätthålla en restriktiv syn på när barnäktenskap och tvångsäktenskap kan erkännas. Denna syn får enligt regeringen dock inte fullt genomslag i beskrivningen av de situationer som enligt förarbetena kan utgöra skäl att erkänna ett sådant äktenskap. Den mycket restriktiva syn på möjligheten till undantag som ska gälla bör också enligt regeringen komma till klart uttryck i lagstiftningen. Regeringen anser att det finns anledning att ytterligare betona att undantag ska göras endast om ett nekat erkännande i det enskilda fallet medför allvarliga konsekvenser för paret eller det annars framstår som orimligt att inte erkänna äktenskapet.

Regeringen föreslår vidare att ett utländskt fullmaktsäktenskap som huvudregel inte ska erkännas i Sverige, om minst en av parterna vid tiden för äktenskapets ingående hade anknytning till Sverige. Samma ventil ska dock finnas som för barnäktenskap och tvångsäktenskap, dvs. det är möjligt att erkänna ett fullmaktsäktenskap om det finns synnerliga skäl. Regeringen framhåller därvid att om det görs gällande att ett äktenskap ingåtts frivilligt bör det inte vara skäl för att erkänna äktenskapet.

Motionen

Marianne Berg m.fl. (V) anser i kommittémotion 2013/14:Ju25 (yrkande 1) att utländska barnåktenskap, tvångsåktenskap och fullmaktsåktenskap inte under några förhållanden ska kunna erkännas i Sverige, och motionärerna begär att den undantagsbestämmelse som finns i IÅL andra stycket helt ska tas bort.

Utskottets ställningstagande

Justitieukskottet ställer sig inledningsvis bakom regeringens förslag om att ett utländskt fullmaktsåktenskap som huvudregel inte ska erkännas i Sverige, om minst en av parterna vid tiden för äktenskapets ingående hade anknytning till Sverige. En sådan reglering överensstämmer också med vad som gäller för utländska barnåktenskap och tvångsåktenskap. Även civilutskottet ställer sig i sitt yttrande till justitieukskottet (yttr. 2013/14:CU4y) positivt till regeringens förslag; utskottet påpekar att förslaget syftar till att minska risken för tvångsåktenskap och till att förhindra ett kringgående av den nationella äktenskapslagstiftningen.

När det gäller regeringens förslag om att ytterligare begränsa möjligheten att i undantagsfall erkänna utländska barnåktenskap och tvångsåktenskap anser civilutskottet, i sitt yttrande, att det är rimligt att kräva tydliga och mycket starka skäl för att erkänna ett barnåktenskap eller annat äktenskap som har ingåtts i strid med svenska äktenskapshinder av en person som är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige. En annorlunda hållning skulle enligt civilutskottet innebära ett godtagande av att människor med anknytning till Sverige kringgår centrala bestämmelser i svensk lagstiftning. Vidare framhåller civilutskottet att den mycket restriktiva syn på möjligheten till undantag som föreslås gälla också bör komma till klart uttryck i lagstiftningen. Justitieukskottet instämmer i denna bedömning, och utskottet ställer sig således bakom regeringens förslag om att utländska barnåktenskap och tvångsåktenskap endast ska kunna erkännas om det finns synnerliga skäl.

Med detta följer att varken justitieukskottet eller civilutskottet vill gå så långt som motionärerna och helt ta bort undantagsbestämmelsen. Detta skulle, som regeringen påpekar, kunna medföra orimliga konsekvenser för parterna. Undantagsbestämmelser bör därför, som regeringen påtalar, bara kunna komma i fråga om ett nekat erkännande vid en samlad bedömning i det enskilda fallet medför allvarliga konsekvenser för paret eller det annars framstår som orimligt att inte erkänna äktenskapet. Som regeringen nämner bör det i praktiken inte finnas något utrymme att erkänna ett barnåktenskap eller tvångsåktenskap som ingås utomlands om en av parterna har hemvist i Sverige.

I fråga om erkännande av utländska fullmaktsåktenskap bör, som regeringen föreslår och civilutskottet ställer sig bakom, samma restriktiva syn gälla.

Sammanfattningsvis ställer sig således justitieutskottet bakom regeringens förslag om att ytterligare begränsa möjligheten att i undantagsfall erkänna utländska barnäktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap. Sådana äktenskap ska kunna erkännas endast om det finns synnerliga skäl. Därmed tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motion 2013/14:Ju25 (V) yrkande 1.

Andra lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om att dels helt ta bort möjligheten för personer under 18 år att få tillstånd att gifta sig, dels skärpa kraven på trossamfunden och deras vigselförrättare, dels införa två nya straffbestämmelser, äktenskapstvång och vilseledande till tvångsäktenskapsresa och dels undanta vissa brott från kravet på dubbel straffbarhet.

Propositionen

Regeringen föreslår flera ytterligare åtgärder för att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. Det rör sig om både civilrättsliga och straffrättsliga lagändringar.

Äktenskapsdispens

Regeringen föreslår att möjligheten för personer under 18 år att få tillstånd att gifta sig ska tas bort. Regeringen konstaterar bl.a. att så länge svensk lagstiftning ger en möjlighet – hur liten den än må vara – att tillåta barn att ingå äktenskap, finns det en risk för att det fortsätter att utövas påtryckningar på barn att ansöka om dispens och att vidta åtgärder som ökar chansen att få dispens. Det är regeringens bestämda uppfattning att omgivningens krav på äktenskap aldrig ska vara ett skäl för någon, oavsett bakgrund, att ingå äktenskap.

Kraven på trossamfunden och deras vigselförrättare

Regeringen anser att det i linje med de förslag i propositionen mot barnäktenskap och tvångsäktenskap också finns utrymme att ställa ytterligare krav på trossamfunden och deras vigselförrättare. Regeringen föreslår därför att ett trossamfund inte ska kunna få vigselförstånd om det på goda grunder kan antas att befattningshavare inom samfundet kommer att genomföra ceremonier som ger upphov till äktenskapsliknande förbindelser där någon av parterna är under 18 år eller inte samtycker till att ingå förbindelsen. Regeringen föreslår också att en befattningshavare i ett trossamfund

som har vigselförstånd inte ska kunna förordnas som vigselförrättare, om det på goda grunder kan antas att personen kommer att genomföra ceremonier som ger upphov till sådana förbindelser.

Regeringen uppger att man genom förordningsändringar kommer att ge Kammarkollegiet bättre möjligheter att utöva tillsyn över trossamfundens vigselverksamhet.

Äktenskapstvång

Regeringen föreslår att det införs en straffbestämmelse i 4 kap. brottsbalken, äktenskapstvång. Bestämmelsen ska omfatta den som genom olaga tvång eller utnyttjande av utsatt belägenhet förmår en person att ingå ett äktenskap som är giltigt i den stat där det ingås, i den stat enligt vars lag det ingås eller i en stat i vilken minst en av makarna är medborgare eller har hemvist. Den ska även omfatta den som på samma sätt förmår någon att ingå en äktenskapsliknande förbindelse, om den ingås enligt regler som gäller inom en grupp och som innebär att parterna betraktas som makar och anses ha rättigheter eller skyldigheter i förhållande till varandra och innefattar frågan om upplösning av förbindelsen. Straffet ska vara fängelse i högst fyra år. Försök och förberedelse till äktenskapstvång ska enligt regeringen vara straffbart.

Att tvinga någon att ingå äktenskap är enligt regeringen redan i dag straffbart som olaga tvång. Det är därför inte nödvändigt att införa någon ny straffbestämmelse för att Sverige ska kunna tillträda Europarådets konvention om våld mot kvinnor. Regeringen framhåller dock att även om utgångspunkten är att överlappande straffbestämmelser bör undvikas, förekommer det situationer där det finns skäl att införa ett brott som ska utgöra en kvalificerad form av ett annat brott. Det som dock enligt regeringen starkast talar för att en ny straffbestämmelse ska införas är att det därigenom blir möjligt att utvidga straffansvaret till att omfatta fler gärningar än de som kan bestraffas som olaga tvång. En sådan nykriminalisering är enligt regeringen angelägen inte minst av det skälet att det ofta inte är nödvändigt att utöva tvång i egentlig mening för att förmå en yngre person att ingå äktenskap mot sin vilja. Med en särskild straffbestämmelse är det enligt regeringen också möjligt att ge uttryck för brottslighetens alla genom en strängare straffskala än den som gäller för olaga tvång.

Regeringen föreslår att äktenskapstvång och försök till detta brott ska undantas från kravet på dubbel straffbarhet. Svensk domstol ska inte vara förhindrad att döma till påföljd som är strängare än vad som är föreskrivet enligt lagen på gärningsorten. Regeringen föreslår också att samma undantag ska gälla för olaga tvång som är grovt, och försök till detta brott, varigenom någon förmåtts att ingå ett sådant äktenskap eller en sådan äktenskapsliknande förbindelse som avses i bestämmelsen om äktenskapstvång.

Vilseledande till tvångsäktenskapsresa

Regeringen föreslår att ytterligare en straffbestämmelse införs i 4 kap. brottsbalken, vilseledande till tvångsäktenskapsresa. Bestämmelsen ska omfatta den som genom vilseledande förmår en person att resa till en annan stat än den där han eller hon bor, i syfte att personen genom olaga tvång eller utnyttjande av hans eller hennes utsatta belägenhet ska förmås att ingå ett sådant äktenskap eller en sådan äktenskapsliknande förbindelse som avses i bestämmelsen om äktenskapstvång. Straffet ska vara fängelse i högst två år.

Ett svenskt tillträde till Europarådets konvention om våld mot kvinnor, som regeringen föreslår i propositionen, kräver en kriminalisering av det som tas upp i artikel 37.2 och som rör vilseledande till tvångsäktenskapsresa. Regeringen anser att detta är ett skäl, men att det även finns andra starka skäl att straffbelägga den gärning som artikeln behandlar. Bland annat anger regeringen att den som har förmåtts att resa till ett annat land under falska förespeglningar lätt hamnar i ett utsatt läge där han eller hon har mycket svårt att värja sig mot påtryckningar om giftermål. Redan den överrumplingseffekt som upptäckten av resans verkliga syfte innebär kan enligt regeringen göra personen i fråga ytterst sårbar. Till detta kommer att han eller hon kanske inte har tillgång till vare sig pass eller pengar och kanske inte heller kan kommunicera med hemlandet eller ta sig från vistelseorten på egen hand. I praktiken handlar det ofta också om unga personer som inte är vana att klara sig själva eller att ta kontakt med myndigheter.

Utskottets ställningstagande

Varken justitieutskottet eller civilutskottet har något att invända mot regeringens förslag om att helt ta bort möjligheten för personer under 18 år att få tillstånd att gifta sig. Med ett äktenskap följer ingripande personliga och rättsliga verkningar, och en strikt åldersgräns på 18 år för ingående av äktenskap ger enligt justitieutskottets uppfattning barn ett viktigt skydd. Civilutskottet framhåller att det är till barnets bästa att inte i något fall tillåta barnäktenskap i Sverige.

Inte heller när det gäller skärpta krav på trossamfunden och deras vigselförrättare har justitieutskottet eller civilutskottet någon annan uppfattning än regeringen.

Justitieutskottet välkomnar vidare regeringens förslag om att det införs två nya brott för att stärka skyddet mot barnäktenskap och tvångsäktenskap. Med de nya särskilda straffbestämmelserna markerar man enligt utskottets uppfattning samhällets avståndstagande till dessa handlingar, och tydliggör allvaret i handlingarna.

När det gäller det nya brottet äktenskapstvång ser utskottet positivt på att det straffbara området utvidgas med regeringens förslag och att straffet därmed också skärps för redan i dag straffbara handlingar. Utskottet kan i likhet med regeringen se många fördelar med den föreslagna straffbestäm-

melsen och ställer sig därför bakom regeringens förslag. Utskottet har inte heller något att invända mot regeringens förslag om att undanta vissa brott, däribland äktenskapstvång, från kravet på dubbel straffbarhet. Kriminaliseringen riskerar annars att bli verkningslös till den del den avser brott som begås utomlands.

Beträffande det nya brottet vilseledande till tvångsåktenskapsresa krävs, som regeringens konstaterar, en ny straffbestämmelse om vilseledande till tvångsåktenskapsresa för att Sverige ska kunna tillträda Europarådets konvention om våld mot kvinnor. Detta är enligt utskottet förstas ett starkt skäl att införa en ny straffbestämmelse, men som regeringen konstaterar finns det också andra tungt vägande skäl, bl.a. den sårbarhet och det utsatta läge som de aktuella personerna ofta hamnar i. Utskottet ställer sig således bakom även detta förslag från regeringen.

Propositionen har i nu aktuella delar inte lett till något motionsyrkande eller några andra invändningar under utskottsbehandlingen. Sammanfattningsvis anser justitieukskottet att regeringens lagförslag är väl avvägda, och riksdagen bör därför anta dessa.

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner Europarådets konvention om våld mot kvinnor och den förklaring om förbehåll som regeringen föreslår samt antar regeringens lagförslag med anledning av godkännandet.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet och den förklaring om förbehåll som regeringen föreslår samt antar regeringens lagförslag med anledning av godkännandet. Regeringens arbete med att bekämpa våld mot kvinnor har haft en framskjuten plats under lång tid. Arbetet har bedrivits och bedrivs långsiktigt och målmedvetet. Konventionen har ett heltäckande och systematiskt angreppssätt när det gäller våld mot kvinnor och våld i hemmet, och den utgör enligt regeringen ett viktigt led i att skapa en samsyn och ett samarbete internationellt om hur problemet med våld mot kvinnor ska bekämpas.

Utskottets ställningstagande

Våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem, och arbetet för att motverka detta våld är enligt utskottet angeläget och bör ha hög prioritet. Som regeringen framhåller kan ett tillträde till konventionen bidra till ett ökat

internationellt och regionalt samarbete med att stoppa våld mot kvinnor samt bidra i kampen för ett Europa där det inte förekommer något våld mot kvinnor eller våld i hemmet. Utskottet välkomnar därmed regeringens förslag och föreslår att riksdagen godkänner Europarådets konvention om våld mot kvinnor med de förbehåll som regeringen föreslår samt anta regeringens lagförslag med anledning av godkännandet.

Utvärdering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om uppföljning och utvärdering med hänvisning till att de till stora delar får anses tillgodosedda.

Jämför reservationerna 2 (S, MP) och 3 (V).

Motionerna

Morgan Johansson m.fl. (S) konstaterar i kommittémotion 2013/14:Ju26 att regeringen föreslår ytterligare begränsningar i möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap genom att den ventil i lagstiftningen som redan finns snävas in ytterligare till att gälla i verkliga undantagsfall. Motionärerna ifrågasätter om det över huvud taget ska finnas någon ventil då det finns en så stark syn på att barnäktenskap och tvångsäktenskap inte ska få förekomma, men går inte så långt. Motionärerna anser i stället att det bör göras en noggrann uppföljning och utvärdering av de föreslagna reglerna, eftersom regeringen lämnar öppet för praxis att avgöra rättstillämpningen inom ett ganska svårt område och utan någon större vägledning.

Marianne Berg m.fl. (V) anser i kommittémotion 2013/14:Ju25 att regeringen bör tillsätta en utredning som ska utvärdera konsekvenserna av de föreslagna ändringarna i propositionen, och att denna utvärdering bör ske inom rimlig tid. Särskilt bör enligt motionärerna de av regeringen föreslagna ändringarna om att det ska föreligga synnerliga skäl för erkännande av utländska barnäktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap följas upp (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är det alltid angeläget att beslutad lagstiftning följs upp, och utskottet förutsätter att så kommer att ske även i detta fall. Det saknas skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande om detta. Motionerna 2013/14:Ju25 (V) yrkande 2 och 2013/14:Ju26 (S) bör därför avslås.

24-årsregel för familjeåterförening

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att införa en 24-årsregel för familjeåterförening.

Jämför reservation 4 (SD).

Motionen

Richard Jomshof (SD) anser i motion 2013/14:Ju24 att det bör införas en 24-årsregel som innebär att båda parter i ett äktenskap måste ha fyllt 24 år, för att den ena parten ska kunna anhörginvandra till den andra parten i Sverige från ett land utanför EU.

Bakgrund

Förutsättningarna för beviljande av uppehållstillstånd regleras i 5 kap. utlänningslagen (2005:716). Upphållstillstånd kan under vissa förutsättningar beviljas en utlänning som är anhörig till en person som är bosatt i eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. Upphållstillstånd ska ges till en utlänning som är gift eller sambo med anknytningspersonen (3 §). Om makarna inte stadigvarande sammanbott utomlands ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället (8 § första stycket).

Socialförsäkringsutskottet avsåg ett liknande motionsyrkande tidigare i år och anförde att man motsätter sig yrkanden om åtgärder för att försvåra för anhöriga att återförenas (bet. 2013/14:SfU6 s. 45 f.).

Utskottets ställningstagande

Justitieutskottet har ingen annan uppfattning än den som socialförsäkringsutskottet gett uttryck för. Det nu aktuella motionsyrkandet bör därför avslås.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Erkännande av utländska barnäktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap begränsas, punkt 1 (V)

av Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap med den ändringen att 1 kap. 8 a § andra stycket ska utgå.

Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ju25 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkande 1 och

bifaller delvis proposition 2013/14:208 punkt 4.

Ställningstagande

Jag anser att undantagsregeln för erkännande av utländska barnäktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap i 1 kap. 8 § a andra stycket lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap (IÅL) ska tas bort. Vår lagstiftning ska fungera dels som ett skydd för människor som riskerar att få sina mänskliga rättigheter kränkta, dels som ett normerande verktyg för att få till attitydförändringar i samhället. Det är därför av stor vikt att vara konsekvent i att inte erkänna tvångsäktenskap, utländska barnäktenskap och fullmaktsäktenskap, både för att inte underminera lagens normerande effekt och för att sådana äktenskap strider mot grundläggande värderingar om mänskliga rättigheter. I såväl utredningen som propositionen påpekas risken att unga flickor pressas till att bli gravida för att uppfylla kravet om särskilda skäl och att detta inte är särskilt ovanligt. Det är naturligtvis inte acceptabelt och ytterligare en anledning att slopa undantagsregeln.

2. Utvärdering, punkt 4 (S, MP)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Maria Ferm (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju26 av Morgan Johansson m.fl. (S) och bifaller delvis motion 2013/14:Ju25 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

För att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap föreslår regeringen nu bl.a. en ytterligare begränsning av möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap. Det kommer därmed att krävas synnerliga skäl i stället för särskilda skäl. Det innebär att den ventil i lagstiftningen som redan finns snävas in ytterligare till att gälla i verkliga undantagsfall.

Man kan naturligtvis fråga sig varför det över huvud taget ska finnas någon ventil då det finns en så stark syn på att barnäktenskap och tvångsäktenskap inte ska få förekomma. Skälet är framför allt för att personer inte ska komma i en situation som medför allvarliga och orimliga konsekvenser för dem.

Vi menar att reglerna måste vara så pass tydliga att de inte ger utrymme för någon typ av kringgående eller utnyttjande. Det är naturligtvis en svår balans att gå. Tyvärr är effekterna av att ta bort alla ventiler för erkännande inte särskilt väl beskrivna. Att inte erkänna ett äktenskap kan få konsekvenser i familjerättsliga frågor, arvsfrågor och rätten till familjeåterförening enligt utlänningslagen. Med hänsyn till vad som beskrivits ovan är vi inte beredda att gå längre än vad regeringen nu föreslår. Däremot krävs det enligt vår uppfattning en noggrann uppföljning och utvärdering av de föreslagna reglerna eftersom regeringen lämnar öppet för praxis att avgöra rättstillämpningen inom ett ganska svårt område utan någon större vägledning.

3. Utvärdering, punkt 4 (V)

av Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:Ju25 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkande 2 och

2013/14:Ju26 av Morgan Johansson m.fl. (S).

Ställningstagande

Jag anser att det är viktigt att de ändringar som föreslås i denna proposition, framför allt de i 1 kap. 8 a § IÄL, utvärderas inom en rimlig tid, oavsett hur bestämmelserna kommer att se ut efter att riksdagen har beslutat om dem. Regeringen bör enligt min uppfattning tillsätta en utredning för att utvärdera konsekvenserna av de föreslagna lagändringarna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. 24-årsregel för familjeåterförening, punkt 5 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ju24 av Richard Jomshof (SD).

Ställningstagande

Hedersförtryck drabbar främst personer med utländsk bakgrund och kan se olika ut från fall till fall. Ibland arrangeras äktenskap genom att en person som vuxit upp i Sverige, tvingas gifta sig med någon från hemlandet. Ibland kan det till och med ske genom att en person vilseleds till att åka på semester till hemlandet, för att sedan överraskas av ett tvångsäktenskap.

För att stävja det stora mörkertalet tvångsäktenskap som sker på det ovan beskrivna sättet, och som kanske aldrig kommer till rättsväsendets kännedom, har Danmark infört en s.k. 24-årsregel. Regeln innebär att båda parter i ett äktenskap måste ha fyllt 24 år, för att den ena parten ska kunna anhöriginvandra till Danmark från ett land utanför EU.

Resonemanget bakom regeln är att det generellt bör vara svårare att tvinga en 24-åring till äktenskap, som kanske hunnit utbilda sig, flyttat hemifrån och som blivit ekonomiskt självständig, jämfört med en 18-åring

som helt eller delvis lever ett liv styrt av släkt och familj. Erfarenheterna från Danmarks nu mer än 10 år gamla reform visar att 24-årsregeln gav en relativt snabb effekt. Den förändrade migrationen till Danmark på så sätt att giftermål minskade som skäl till anhöriginvandring bland mycket unga.

Jag anser mot denna bakgrund att en 24-årsregel även bör införas i Sverige för att stävja det stora mörkertalet tvångsäktenskap som aldrig kommer till rättsväsendets kännedom.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:208 Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap samt tillträde till Europarådets konvention om våld mot kvinnor:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i äktenskapsbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i föräldrabalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ärvdabalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.
8. Riksdagen godkänner Europarådets konvention den 11 maj 2011 om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet.
9. Riksdagen godkänner en förklaring enligt artikel 78.2 i konventionen av innebörd att Sverige förbehåller sig rätten att inte tillämpa artikel 44.3 om undantag från kravet på dubbel straffbarhet och artikel 58 om preskriptionsregler.

Följdmotionerna

2013/14:Ju24 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska införas en 24-årsregel, likt den som finns i Danmark, för den som gifter sig med någon utanför EU och sedan vill få honom eller henne att anhörginvandra hit.

2013/14:Ju25 av Marianne Berg m.fl. (V):

1. Riksdagen antar 1 kap. 8 a § regeringens förslag till lag om ändring i lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmyndarskap med den ändringen att paragrafen får den lydelse som framgår av bilaga 1.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som ska utvärdera konsekvenserna av de föreslagna lagändringarna.

2013/14:Ju26 av Morgan Johansson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en noggrann uppföljning och utvärdering av de föreslagna reglerna.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i äktenskapsbalken

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 §, 5 kap. 5 § och 15 kap. 1 § äktenskapsbalken ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***2 kap.**1 §¹

Den som är under 18 år får inte ingå äktenskap *utan tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §. Tillstånd får meddelas endast om det finns särskilda skäl.*

Den som är under 18 år får inte ingå äktenskap.

5 kap.5 §²

En make har rätt till äktenskapskillnad utan föregående betänketid om det görs sannolikt att maken har tvingats att ingå äktenskapet eller om maken har ingått äktenskapet före 18 års ålder *utan behörig myndighets tillstånd*. Om äktenskapet har ingåtts trots att makarna är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller är helsyskon, har var och en av makarna rätt till äktenskapskillnad utan föregående betänketid. Detsamma gäller om äktenskapet har ingåtts trots att någon av makarna redan var gift eller partner i ett registrerat partnerskap och det tidigare äktenskapet eller partnerskapet inte har blivit upplöst.

Föreligger tvegifte, har var och en av makarna i det tidigare äktenskapet rätt att få detta upplöst genom äktenskapskillnad utan föregående betänketid. Detsamma gäller om partnerskap registrerats

En make har rätt till äktenskapskillnad utan föregående betänketid om det görs sannolikt att maken har tvingats att ingå äktenskapet eller om maken har ingått äktenskapet före 18 års ålder. Om äktenskapet har ingåtts trots att makarna är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller är helsyskon, har var och en av makarna rätt till äktenskapskillnad utan föregående betänketid. Detsamma gäller om äktenskapet har ingåtts trots att någon av makarna redan var gift eller partner i ett registrerat partnerskap och det tidigare äktenskapet eller partnerskapet inte har blivit upplöst.

Om det är fråga om tvegifte, har var och en av makarna i det tidigare äktenskapet rätt att få detta upplöst genom äktenskapskillnad utan föregående betänketid. Detsamma gäller om partnerskap regi-

¹ Senaste lydelse 2004:142.

² Senaste lydelse 2004:142.

trots att någon av partnerna då var gift.

I de fall som avses i första stycket *kan* talan om äktenskaps-skillnad föras även av allmän åklagare. I de fall som avser äktenskap som ingåtts av underårig är socialnämnden i den kommun där personen är folkbokförd eller, om personen inte är folkbokförd här i landet, i den kommun där han eller hon vistas skyldig att på begäran lämna yttrande samt de upplysningar som kan vara av betydelse för frågans bedömning till åklagaren. En annan socialnämnd som har tillgång till upplysningar som kan vara av betydelse i frågan är skyldig att lämna sådana på begäran av den socialnämnd som *skall* yttra sig.

strerats trots att någon av partnerna då var gift.

I de fall som avses i första stycket *får* talan om äktenskaps-skillnad föras även av allmän åklagare. I de fall som avser äktenskap som *har* ingåtts av underårig är socialnämnden i den kommun där personen är folkbokförd eller, om personen inte är folkbokförd här i landet, i den kommun där han eller hon vistas skyldig att på begäran lämna yttrande samt de upplysningar som kan vara av betydelse för frågans bedömning till åklagaren. En annan socialnämnd som har tillgång till upplysningar som kan vara av betydelse i frågan är skyldig att lämna sådana på begäran av den socialnämnd som *ska* yttra sig.

15 kap.

1 §³

En ansökan om tillstånd till äktenskap enligt 2 kap. 1 eller 3 § prövas av länsstyrelsen i ett län där en sökande är folkbokförd. *Saknas* en sådan behörig länsstyrelse prövas ansökan av Länsstyrelsen i Stockholms län.

I ärenden som rör underårig skall länsstyrelsen bereda den underåriges vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det kan ske. Yttrande samt de upplysningar som kan vara av betydelse för frågans bedömning skall inhämtas från socialnämnden i den kommun där den underåriga är folkbokförd eller, om den underåriga inte är folkbokförd här i landet, i den kommun där han eller hon vistas. En annan socialnämnd som har tillgång till upplysningar som kan vara av betydelse i frågan är skyldig att lämna sådana på begäran av den socialnämnd som skall

En ansökan om tillstånd till äktenskap enligt 2 kap. 3 § prövas av länsstyrelsen i ett län där en sökande är folkbokförd. *Om det saknas* en sådan behörig länsstyrelse, prövas ansökan av Länsstyrelsen i Stockholms län.

I ärenden som rör halvsyskon ska länsstyrelsen inhämta ett yttrande från Socialstyrelsen.

³ Senaste lydelse 2004:142.

ytra sig. I ärenden som rör halvsyskon skall länsstyrelsen inhämta yttrande från Socialstyrelsen.

Ett beslut att tillåta en underårig att ingå äktenskap får överklagas av den underåriges vårdnadshavare.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.
2. Äldre bestämmelser gäller för ett äktenskap som har ingåtts före ikraftträdandet eller som ingås efter ikraftträdandet med stöd av ett tillstånd som har meddelats före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller också om en ansökan om tillstånd har kommit in till länsstyrelsen före ikraftträdandet och prövningen sker efter ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrivs i fråga om föräldrabalken¹

dels att 10 kap. 4 § ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 4 §, 6 kap. 2 § och 12 kap. 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Bekräftelse av faderskap *sker* skriftligen och *skall* bevittnas av två personer. Bekräftelsen *skall* skriftligen godkännas av socialnämnden och av modern eller en särskilt förordnad vårdnadshavare för barnet. Är barnet myndigt *eller står det enligt 6 kap. 2 § inte under någons vårdnad, skall* bekräftelsen i stället godkännas av barnet självt. Socialnämnden får lämna sitt godkännande endast om det kan antas att mannen är *fader* till barnet.

Bekräftelse kan ske även före barnets födelse.

Visas senare att den som har lämnat *bekräftelse* inte är *fader* till barnet, *skall* rätten förklara att bekräftelsen saknar verkan mot honom.

En bekräftelse av faderskap *görs* skriftligen och *ska* bevittnas av två personer. Bekräftelsen *ska* skriftligen godkännas av socialnämnden och av modern eller en särskilt förordnad vårdnadshavare för barnet. Är barnet myndigt *ska* bekräftelsen i stället godkännas av barnet självt. Socialnämnden får lämna sitt godkännande endast om det kan antas att mannen är *far* till barnet.

Bekräftelsen får göras även före barnets födelse.

Om det senare *visar sig* att den som har lämnat *bekräftelsen* inte är *far* till barnet, *ska* rätten förklara att bekräftelsen saknar verkan mot honom.

6 kap.

2 §

Barn står under vårdnad av båda föräldrarna eller en av dem, om inte rätten har anförtrott vårdnaden åt en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare. Vårdnaden om ett barn består till dess att barnet fyller *arton* år *eller dessförinnan ingår äktenskap*.

Den som har vårdnaden om ett barn har ett ansvar för barnets personliga förhållanden och *skall* se till att barnets behov enligt 1 § blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare svarar även för att

Ett barn står under vårdnad av båda föräldrarna eller en av dem, om inte rätten har anförtrott vårdnaden åt en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare. Vårdnaden om ett barn består till dess att barnet fyller *18* år.

Den som har vårdnaden om ett barn har ett ansvar för barnets personliga förhållanden och *ska* se till att barnets behov enligt 1 § blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare svarar även för att barnet

¹ Balken omtryckt 1995:974.

barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till *dess* ålder, utveckling och övriga omständigheter samt *skall* bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning. I syfte att hindra att barnet orsakar skada för någon annan *skall* vårdnadshavaren vidare svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

Om ansvaret i frågor som gäller barnets ekonomiska förhållanden finns bestämmelser i 9–15 kap.

får den tillsyn som behövs med hänsyn till *barnets* ålder, utveckling och övriga omständigheter samt *ska* bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning. I syfte att hindra att barnet orsakar skada för någon annan *ska* vårdnadshavaren vidare svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

12 kap.

7 §

I viktiga frågor *skall* förmyndaren, om det lämpligen kan ske, höra den omyndige, om *den omyndige* har fyllt *sexton* år, *samt* den omyndiges *make eller sambo*.

Gode män och förvaltare har motsvarande skyldigheter i förhållande till den enskilde samt den enskildes *make eller sambo*. Om betydelsen av samtycke i vissa fall från den som har god man finns bestämmelser i 11 kap. 5 §.

I viktiga frågor *ska* förmyndaren, om det lämpligen kan ske, höra den omyndige, om *han eller hon* har fyllt *16* år, *och* den omyndiges *sambo*.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

2. Äldre bestämmelser gäller när den omyndige har ingått äktenskap med stöd av ett tillstånd enligt 15 kap. 1 § äktenskapsbalken i dess lydelse före den 1 juli 2014.

3 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 1 § ärvdabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §

Den som fyllt *aderton* år *må* genom testamente förordna om sin kvarlåtenskap. Testamente *må* ock göras av underårig, *som är eller varit gift eller* som efter fyllda *sexton* år vill förordna om egendom, över *vilken* han *äger* själv råda.

Den som *har* fyllt 18 år *får* genom testamente förordna om sin kvarlåtenskap. Testamente *får* ock så göras av underårig som efter fyllda 16 år vill förordna om egendom *som* han *eller hon* själv *får* råda över.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

2. Äldre bestämmelser gäller för den som har ingått äktenskap med stöd av ett tillstånd enligt 15 kap. 1 § äktenskapsbalken i dess lydelse före den 1 juli 2014.

¹ Balken omtryckt 1981:359.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 8 a § lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 8 a §²

Ett äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag erkänns inte i Sverige

1. om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot det enligt svensk lag och minst en av parterna var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige *eller*

2. om det är sannolikt att det har ingåtts under tvång.

1. om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot det enligt svensk lag och minst en av parterna *då* var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige,

2. om det är sannolikt att det har ingåtts under tvång, *eller*

3. *om parterna inte var närvarande samtidigt vid äktenskapets ingående och minst en av dem då var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige.*

Vad som sägs i första stycket gäller inte om det finns särskilda skäl att erkänna äktenskapet.

Första stycket gäller inte om det finns synnerliga skäl att erkänna äktenskapet.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.
 2. Äldre bestämmelser gäller för äktenskap som har ingåtts före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1971:797.

² Senaste lydelse 2004:144.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Ett trossamfund *kan* ges tillstånd att förrätta vigsel, om samfundets verksamhet är varaktig och samfundet har en sådan organisation att det på goda grunder kan antas att äktenskapsbalkens bestämmelser om vigsel och därmed sammanhängande åtgärder kommer att tillämpas. *Har* tillstånd *givits*, får vigsel inom samfundet förrättas av den som förordnats enligt 2 § att vara vigselförrättare.

Ett trossamfund *får* ges tillstånd att förrätta vigsel, om samfundets verksamhet är varaktig och samfundet har en sådan organisation att det på goda grunder kan antas att äktenskapsbalkens bestämmelser om vigsel och därmed sammanhängande åtgärder kommer att tillämpas. *Något tillstånd ska inte ges om det på goda grunder kan antas att befattningshavare inom samfundet kommer att genomföra ceremonier som ger upphov till sådana äktenskapsliknande förbindelser som avses i 4 kap. 4 c § andra stycket brottsbalken i fall där någon av parterna är under 18 år eller inte samtycker till att ingå förbindelsen.*

Om tillstånd har getts, får vigsel inom samfundet förrättas av den som har förordnats enligt 2 § att vara vigselförrättare.

Frågor om tillstånd enligt första stycket prövas av Kammarkollegiet efter ansökan av samfundet. Ett tillstånd gäller tills vidare.

2 §

Kammarkollegiet får, efter ansökan av ett trossamfund som har fått tillstånd att förrätta vigsel, förordna en präst eller någon annan befattningshavare inom samfundet att vara vigselförrättare.

Innan en person förordnas till vigselförrättare *skall* Kammarkollegiet pröva att han har de kunskaper som behövs för uppdraget. Kammarkollegiet får uppdra åt trossamfundet att utföra denna prövning.

Innan en person förordnas till vigselförrättare *ska* Kammarkollegiet pröva att han *eller hon* har de kunskaper som behövs för uppdraget. Kammarkollegiet får uppdra åt trossamfundet att utföra denna prövning. *Något förordnande ska inte ges om det på goda*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2009:258.

² Senaste lydelse 2009:258.

*grunder kan antas att personen kommer att genomföra ceremonier som ger upphov till sådana äkten-
skapsliknande förbindelser som avses i 4 kap. 4 c § andra stycket
brottsbalken i fall där någon av
parterna är under 18 år eller inte
samtycker till att ingå förbindel-
sen.*

Ett förordnande att vara vigselförrättare gäller tills vidare, om det inte har begränsats att gälla till en angiven dag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

6 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om brottsbalken
dels att 2 kap. 2 § och 4 kap. 10 § ska ha följande lydelse,
dels att det i balken ska införas två nya paragrafer, 4 kap. 4 c och
4 d §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

För brott som begåtts utom riket döms efter svensk lag och vid svensk domstol, om brottet begåtts

1. av svensk medborgare eller av utlänning med hemvist i Sverige,
2. av utlänning utan hemvist i Sverige, som efter brottet blivit svensk medborgare eller tagit hemvist här i riket eller som är dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare och finns här, eller
3. av annan utlänning som finns här i riket och på brottet enligt svensk lag kan följa fängelse i mer än sex månader.

Första stycket gäller inte, om gärningen är fri från ansvar enligt lagen på gärningsorten eller om den begåtts inom område som inte tillhör någon stat och enligt svensk lag svårare straff än böter inte kan följa på gärningen.

I fall som avses i denna paragraf får inte dömas till påföljd som är att anse som strängare än det svåraste straff som är föreskrivet för brottet enligt lagen på gärningsorten.

De inskränkningar av svensk domsrätt som anges i andra och tredje styckena gäller inte för brott som avses i 6 kap. 1–6, 8, 9 och 12 §§ eller försök till sådana brott, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år. Inte heller gäller inskränkningarna för brott som avses i 4 kap. 1 a § eller 16 kap. 10 a § första stycket 1 och femte stycket eller försök till sådana brott.

De inskränkningar av svensk domsrätt som anges i andra och tredje styckena gäller inte för sådana brott eller försök till brott som avses i

1. 4 kap. 1 a och 4 c §§ och 16 kap. 10 a § första stycket 1 och femte stycket,

2. 4 kap. 4 § andra stycket varigenom någon förmåts att ingå ett sådant äktenskap eller en sådan äktenskapsliknande förbindelse som avses i 4 c §, eller

3. 6 kap. 1–6, 8, 9 och 12 §§, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år.

4 kap.

4 c §

Den som genom olaga tvång eller utnyttjande av utsatt belägenhet förmår en person att ingå ett

¹ Senaste lydelse 2013:365.

äktenskap som är giltigt i den stat där det ingås, i den stat enligt vars lag det ingås eller i en stat i vilken minst en av makarna är medborgare eller har hemvist döms för äktenskapstvång till fängelse i högst fyra år.

Detsamma gäller den som på sätt som anges i första stycket förmår någon att ingå en äktenskapsliknande förbindelse, om den ingås enligt regler som gäller inom en grupp och som

1. innebär att parterna betraktas som makar och anses ha rättigheter eller skyldigheter i förhållande till varandra, och

2. innefattar frågan om upplösning av förbindelsen.

4 d §

Den som genom vilseledande förmår en person att resa till en annan stat än den där han eller hon bor, i syfte att personen genom olaga tvång eller utnyttjande av hans eller hennes utsatta belägenhet ska förmås att ingå ett sådant äktenskap eller en sådan äktenskapsliknande förbindelse som avses i 4 c §, döms för vilseledande till tvångsäktenskapsresa till fängelse i högst två år.

Lydelse enligt prop. 2013/14:92

Föreslagen lydelse

10 §²

För försök, förberedelse eller stämpling till människorov, människohandel eller olaga frihetsberövande och för underlåtenhet att avslöja ett sådant brott döms det till ansvar enligt 23 kap. Detsamma gäller för försök eller förberedelse till olaga tvång som är grovt, dataintrång som om det fullbordats inte skulle ha varit att anse som ringa, eller grovt datain-

För försök, förberedelse eller stämpling till människorov, människohandel eller olaga frihetsberövande och för underlåtenhet att avslöja ett sådant brott döms det till ansvar enligt 23 kap. Detsamma gäller för försök eller förberedelse till olaga tvång som är grovt, äktenskapstvång, dataintrång som om det fullbordats inte skulle ha varit att anse som ringa,

² Senaste lydelse 2004:406.

trång.

eller grovt dataintrång.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

Bilaga²

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
76.	Ledamöter i expertgruppen GREVIO och andra medlemmar av delegationer som gör landbesök i enlighet med konventionen	Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

² Senaste lydelse 2013:1174.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2014:000) om
ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 10 § brottsbalken i stället för dess lydelse enligt lagen (2014:000) om ändring i nämnda balk ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt riksdagens beslut *Utskottets förslag*
2014-05-08, rskr. 2013/14:244

4 kap.

10 §

För försök, förberedelse eller stämpling till människorov, människohandel eller olaga frihetsberövande och för underlåtenhet att avslöja ett sådant brott döms det till ansvar enligt 23 kap. Detsamma gäller för försök eller förberedelse till olaga tvång som är grovt, dataintrång som om det fullbordats inte skulle ha varit att anse som ringa, eller grovt dataintrång.

För försök, förberedelse eller stämpling till människorov, människohandel eller olaga frihetsberövande och för underlåtenhet att avslöja ett sådant brott döms det till ansvar enligt 23 kap. Detsamma gäller för försök eller förberedelse till olaga tvång som är grovt, *äkten-skapstvång*, dataintrång som om det fullbordats inte skulle ha varit att anse som ringa, eller grovt dataintrång.

BILAGA 4

Civilutskottets yttrande 2013/14:CU4y

Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap

Till justitieutskottet

Justitieutskottet beslutade den 15 april 2014 att ge civilutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2013/14:208 och motioner i de delar som berör civilutskottets beredningsområde.

Civilutskottet begränsar sitt yttrande till frågor om civilrättsliga åtgärder mot tvångsäktenskap och barnäktenskap och följdmotionerna 2013/14:Ju25 av Marianne Berg m.fl. (V) och 2013/14:Ju26 av Morgan Johansson m.fl. (S).

Civilutskottet föreslår att justitieutskottet tillstyrker regeringens lagförslag i berörda delar och avstyrker motionsförslagen.

I yttrandet finns en avvikande mening.

Utskottets överväganden

Bakgrund

För att ingå äktenskap i Sverige ska parterna som huvudregel vara 18 år eller äldre. Den som är under 18 år får enligt 2 kap. 1 § äktenskapsbalken inte ingå äktenskap utan tillstånd av länsstyrelsen. Tillstånd får meddelas endast om det finns särskilda skäl.

Erkännande av äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag regleras i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap (IÄL). Huvudregeln är enligt 1 kap. 7 § att ett sådant äktenskap anses giltigt till formen och alltså erkänns i Sverige, om det är giltigt i den stat där det ingicks.

Möjligheten att få ett utländskt äktenskap erkänt i Sverige begränsas genom en bestämmelse i 1 kap. 8 a § IÄL. Ett äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag erkänns inte i Sverige om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot äktenskapet enligt svensk lag och minst en av parterna var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige eller om det är sannolikt att äktenskapet har ingåtts under tvång. Enligt bestämmelsen kan undantag göras från erkännandeförbudet, om det finns särskilda skäl.

Ett fullmaktsäktenskap innebär att äktenskapet ingås utan båda parter närvaro. Ett sådant äktenskap kan ingås antingen genom en vigselceremoni eller genom att ett äktenskapskontrakt eller liknande undertecknas. Det är inte möjligt att ingå ett fullmaktsäktenskap enligt svensk lag, eftersom det ställs krav på att parterna måste vara närvarande samtidigt vid vigseln. En vigsel som har förrättats i strid med denna bestämmelse är ogiltig (4 kap. 2 § äktenskapsbalken). Däremot erkänns utländska fullmaktsäktenskap i Sverige, om övriga förutsättningar för erkännande är uppfyllda enligt IÄL.

För att vigslar ska kunna förrättas inom ett trossamfund krävs att samfundet har getts tillstånd av Kammarkollegiet att förrätta vigsel. Det framgår av lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund. Tillstånd får ges om samfundets verksamhet är varaktig och samfundet har en sådan organisation att det på goda grunder kan antas att äktenskapsbalkens bestämmelser om vigsel och därmed sammanhängande åtgärder kommer att tillämpas (1 §). Om tillstånd har getts, kan Kammarkollegiet förordna en präst eller någon annan befattningshavare inom samfundet att vara vigselförrättare (2 §).

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen bl.a. civilrättsliga lagändringar för att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap.

Regeringen föreslår att möjligheten för personer under 18 år att få tillstånd att gifta sig ska tas bort. Det blir därmed inte i något fall tillåtet att ingå barnäktenskap i Sverige. Detta innebär att vissa följdändringar behöver göras i äktenskapsbalken, föräldrabalken och ärvdabalken.

Möjligheten att i undantagsfall erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap ska enligt regeringen begränsas ytterligare. Sådana äktenskap ska kunna erkännas endast om det finns synnerliga skäl. Undantag ska kunna göras endast om ett nekat erkännande i det enskilda fallet medför allvarliga konsekvenser för paret eller det annars framstår som orimligt att inte erkänna äktenskapet.

Regeringen föreslår också att ett utländskt fullmaktsäktenskap som huvudregel inte ska erkännas i Sverige, om minst en av parterna vid tiden för äktenskapets ingående hade anknytning till Sverige. Samma undantagsregel bör gälla för fullmaktsäktenskap som för barnäktenskap och tvångsäktenskap, dvs. det ska krävas att det finns synnerliga skäl för att ett fullmaktsäktenskap ska kunna erkännas.

Vidare föreslår regeringen att ett trossamfund inte ska kunna få vigsel-tillstånd om det på goda grunder kan antas att befattningshavare inom samfundet kommer att genomföra ceremonier som ger upphov till äktenskaplika förbindelser där någon av parterna är under 18 år eller inte samtycker till att ingå förbindelsen. En befattningshavare i ett trossamfund som har vigsel-tillstånd ska inte kunna förordnas som vigselförrättare, om det på goda grunder kan antas att personen kommer att genomföra ceremonier som ger upphov till sådana förbindelser.

Regeringen gör bedömningen att en domstol bör underrätta Kammarkollegiet om en dom, genom vilken en befattningshavare inom ett trossamfund döms för äktenskapstvång eller något annat brott kopplat till vigselverksamheten. Skatteverket bör underrätta Kammarkollegiet när verket får kännedom om att en befattningshavare i ett trossamfund genomfört en vigselliknande ceremoni som inte är tillåten eller i övrigt när verket beslutar att inte registrera en vigsel. Kammarkollegiet bör ges i upp-gift att föra register över trossamfund med vigsel-tillstånd och över behö-riga vigselförrättare. Skatteverket bör åläggas att kontrollera vigselbevis mot detta register.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Motionerna

I motion 2013/14:Ju25 av Marianne Berg m.fl. (V) föreslås att riksdagen antar 1 kap. 8 a § regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och för-mynderskap med den ändringen att undantagsregeln för erkännande av barnäktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap ska tas bort (yrkande 1).

Vidare föreslår motionärerna, oavsett om undantagsregeln i regeringens förslag tas bort eller inte, ett tillkännagivande om att regeringen bör till-sätta en utredning som ska utvärdera konsekvenserna av de föreslagna lagändringarna (yrkande 2).

Även Morgan Johansson m.fl. (S) föreslår i motion 2013/14:Ju26 ett tillkännagivande om en noggrann uppföljning och utvärdering av de föreslagna reglerna.

Utskottets ställningstagande

I propositionen föreslår regeringen bl.a. vissa civilrättsliga åtgärder för att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap.

Regeringen föreslår att möjligheten för personer under 18 år att få tillstånd att gifta sig ska tas bort. Utskottet välkomnar detta förslag. Enligt utskottet är det till barnets bästa att inte i något fall tillåta barnäktenskap i Sverige.

Regeringen föreslår också vissa ändringar vad gäller möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap.

När det gäller äktenskap i strid med svenska äktenskapshinder och tvångsäktenskap har det hittills varit möjligt att erkänna äktenskapet om det funnits särskilda skäl, se 1 kap. 8 a § IÄL. Nuvarande undantagsregel syftar till att upprätthålla en restriktiv syn på när barnäktenskap och tvångsäktenskap kan erkännas. I propositionen föreslår regeringen att möjligheten att i undantagsfall erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap ska begränsas ytterligare. Sådana äktenskap ska kunna erkännas endast om det finns synnerliga skäl.

Enligt utskottet är det rimligt att kräva tydliga och mycket starka skäl för att erkänna ett barnäktenskap eller annat äktenskap som har ingåtts i strid med svenska äktenskapshinder av en person som är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige. En annorlunda hållning skulle innebära ett godtagande av att människor med anknytning till Sverige kringgår centrala bestämmelser i svensk lagstiftning. I motsats till motionärerna bakom motion 2013/14:Ju25 yrkande 1 anser utskottet att det trots allt inte kan uteslutas att det också i fortsättningen undantagsvis kan finnas skäl att erkänna ett utländskt barnäktenskap eller tvångsäktenskap. Liksom regeringen anser utskottet att den mycket restriktiva syn på möjligheten till undantag som ska gälla bör komma till klart uttryck i lagstiftningen. Utskottet anser därför att det i fortsättningen ska krävas synnerliga skäl för att kunna erkänna ett utländskt barnäktenskap eller tvångsäktenskap. Uttrycket synnerliga skäl används för att tydliggöra den betydande restriktivitet som ska gälla för att erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap. Det ska göras en samlad bedömning i varje enskilt fall utifrån de uppgifter som finns tillgängliga. För att synnerliga skäl ska anses föreligga krävs att

ett nekat erkännande i det enskilda fallet medför allvarliga konsekvenser för paret eller att det annars framstår som orimligt att inte erkänna äktenskapet.

Vad därefter gäller fullmaktsäktenskap föreslår regeringen att ett utländskt fullmaktsäktenskap som huvudregel inte ska erkännas i Sverige, om minst en av parterna vid tiden för äktenskapets ingående hade anknytning till Sverige. Endast om det finns synnerliga skäl ska ett sådant äktenskap kunna godkännas. Utskottet ser positivt på regeringens förslag som syftar till att minska risken för tvångsäktenskap och till att förhindra ett kringgående av den nationella äktenskapslagstiftningen. På samma sätt som vid utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap är det inte lämpligt att helt ta bort utrymmet för erkännande av fullmaktsäktenskap. Det framstår som rimligt att förutsättningarna för ett erkännande ska motsvara de som gäller för äktenskap som ingåtts i strid med något äktenskapshinder eller under tvång. Enligt utskottet bör därför samma ventil gälla för fullmaktsäktenskap som för barnäktenskap och tvångsäktenskap, dvs. det bör krävas att det finns synnerliga skäl för att ett fullmaktsäktenskap ska kunna erkännas. Bedömningen av när ett fullmaktsäktenskap kan erkännas bör på samma sätt som beskrivits ovan för barnäktenskap och tvångsäktenskap vara restriktiv och grundas på omständigheterna i det enskilda fallet.

Med det sagda tillstyrker utskottet regeringens förslag som innebär att möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap ska begränsas ytterligare samt att motsvarande begränsning ska införas när det gäller möjligheten att erkänna fullmaktsäktenskap. Utskottet har inte heller något att invända mot övriga förslag på civilrättsliga åtgärder. Sammanfattningsvis anser således civilutskottet att justitieutskottet bör tillstyrka regeringens förslag på civilrättsliga åtgärder och avstyrka motion 2013/14:Ju25 yrkande 1.

Liksom motionärerna bakom motionerna 2013/14:Ju25 och 2013/14:Ju26 anser utskottet att det alltid är angeläget att beslutade lagändringar följs upp för att se att de får avsedd effekt. Utskottet förutsätter att så kommer att ske även i detta fall. Justitieutskottet bör således även avstyrka motionerna 2013/14:Ju25 yrkande 2 och 2013/14:Ju26.

Stockholm den 8 maj 2014

På civilutskottets vägnar

Veronica Palm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Veronica Palm (S), Oskar Öholm (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Marta Obminska (M), Hillevi Larsson (S), Margareta Cederfelt (M), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S), Ola Johansson (C), Yilmaz Kerimo (S), Jan Lindholm (MP), Roland Utbult (KD), Markus Wiechel (SD), Thomas Finnborg (M), Lars Eriksson (S) och Lars Tysklind (FP).

Avvikande mening

Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap (S)

Veronica Palm (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S), Yilmaz Kerimo (S) och Lars Eriksson (S) anför:

Vi välkomnar regeringens proposition om ett stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap och menar att lagförslagen ska genomföras. Bland förslagen märks en ytterligare inskränkning av möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap enligt undantagsregeln i 1 kap. 8 a § IÄL. Det kommer därmed att krävas synnerliga, i stället för endast särskilda, skäl för att sådana äktenskap ska kunna erkännas. Enligt vår bedömning är det viktigt att undantagsregeln blir tydlig och inte ger utrymme för någon typ av kringgående eller utnyttjande. Vi är inte beredda att gå längre än vad regeringen nu föreslår. Vi anser däremot att regeringen inom rimlig tid bör tillsätta en utredning som ska göra en noggrann uppföljning och utvärdering av den föreslagna undantagsregeln.

Detta innebär att vi anser att justitieutskottet bör tillstyrka motion 2013/14:Ju26.